

Broj protokola: 02-1923/14
Datum: 24.11.2014

B I L T E N

SLUŽBE ZA ZDRAVSTVENU EKOLOGIJU I HIGIJENU

ZA MJESEC OKTOBAR 2014. GODINE

O ZDRAVSTVENOJ ISPRAVNOSTI NAMIRNICA, VODE ZA PIĆE, SANITACIJI OBJEKATA, HIGIJENI USLUŽIVANJA
I KOMUNALNOJ HIGIJENI

GODINA XVII BROJ IX/14, ZENICA, 24.11.2014. god. v.d.direktor: Prim.dr. Senad Huseinagić
Analiza i interpretacija podataka, načelnik Službe: prof.dr.sc.Smajil Durmišević, prim.dr.med.spec

Priprema i statistička obrada: Melita Lelić, BA

ZIVOTNE NAMIRNICE, VODA, SANITACIJA OBJEKATA I HIGIJENA USLUŽIVANJA

U mjesecu oktobru, za područje ZE-DO kantona, na osnovu analiza u Kantonalnemu zavodu za javno zdravstvo Zenica, zdravstveno neispravnih uzoraka namirnica na mikrobiološku analizu je bilo **2,8%**, što predstavlja blago pogoršanje stanje mikrobiološke ispravnosti namirnica u odnosu na prošli mjesec; zdravstveno neispravnih uzoraka vode za piće na mikrobiološku analizu iz gradskih vodovoda je bilo **3%** (**Kakanj, Visoko, Olovo i Zavidovići**), što je blago pogoršanje stanja mikrobiološke ispravnosti vode u ovim gradskim vodovodima u odnosu na prošli mjesec, dok je iz ostalih vodnih objekata bilo **55,7%** mikrobiološki neispravnih uzoraka vode za piće, što je blago poboljšanje stanja mikrobiološkog kvaliteta vode iz lokalnih vodnih objekata, u odnosu na prošli mjesec, sa trendom značajnog variranja mikrobiološke ispravnosti vode iz lokalnih vodnih objekata, u skladu sa stanjem okoliša, vodnih objekata i meteorološkoj situaciji. Bilo je **2,2%** pozitivnih briseva iz područja higijene, što je znak blagog poboljšanja sanitacije i higijene usluživanja u objektima u odnosu na prošli mjesec.

Neispravnih uzoraka namirnica na standardnu fiziko-hemijsku analizu nije bilo, što pokazuje da je i dalje prisutan zadovoljavajući trend održavanja standardne zdravstvene ispravnosti namirnica sa ovoga aspekta.

Neispravnih uzoraka vode za piće na fiziko-hemijsku analizu je bilo **3%** (**Breza, Olovo, Zepce i Zavidovići**), što je znak blagog poboljšanja hemijskog kvaliteta vode u gradskim vodovodima u odnosu na prošli mjesec, dok je neispravnih uzoraka vode za piće na fiziko-hemijsku analizu iz drugih vodnih objekata bilo **8,53%**, što predstavlja blago poboljšanje stanja u odnosu na prošli mjesec, ali i stanje održavanja visokog procenta neispravnih uzoraka i nezadovoljavajućeg hemijskog kvaliteta vode u ovim objektima, sa prisutnim trendom promjenjivog hemijskog kvaliteta vode za piće iz lokalnih vodnih objekata, shodno stepenu zagađenosti okoliša na slivnim područjima, sanitarno-tehničkom stanju vodnih objekata, meteorološkim uslovima i nedovoljnoj kontroli kvaliteta vode za piće, sa preporukom za urgentno uvezivanje ovog nadzora u sistem.

U ovom mjesecu su dostavljeni uzorci namirnica na mikrobiološku analizu iz svih općina osim Olova, a nedopustivo mali broj uzoraka dostavljen je iz: **Usore i Doboj-Juga**.

Izrazito mali broj uzoraka vode iz gradskih vodovoda na mikrobiološku analizu je dostavljen iz **svih općina osim Zenice (vlastiti laboratorij VIK-a) i Tešnja**. U ovom mjesecu su dostavljeni uzorci vode iz ostalih vodnih objekata na mikrobiološku analizu, a relativno mali broj uzoraka je dostavljen iz: **Vareša, Olova, Maglaja, Usore i Doboj-Juga. J.P.VIK Zenica je dostavio mjesečni izvještaj o broju uzetih uzoraka i rezultatima analiza u internoj kontroli mikrobiološkog i hemijskog kvaliteta vode za piće za oktobar.**

ZRAK: Rezultate mjerenja zagađenosti zraka SO₂ i lebdećih česticama, za oktobar mjesec, na području grada Zenice, Zavodu je dostavio Metalurški institut «Kemal Kapetanović». Koncentracije su mjerene na tri mjerna mjesta:

Parametar :	µg/m ³	Institut	Crkvice	Tetovo
SO ₂	Prosječna mj. konc.	141	128	167
	Max. mj.koncentracija	324 (21.10.'14.)	314 (20.10.'14.)	281 (13.10.'14.)
LČ	Prosječna mj. konc.	75	...	109
	Max. koncentracija	126 (28.10.'14.)	...	205 (11.10.'14.)

U **oktobruru** mjesecu 2014. godine zabilježena je dnevna prosječna koncentracija SO₂ iznad **125 µg/m³** zraka: na mjernom mjestu „Institut“ **19 dana**, na mjernom mjestu „Tetovo“ **26 dana** a na mjernom mjestu „Crkvice“ **13 dana (Dozvoljena prekoračenja su 3 dana u godini!)**. Dnevne koncentracije lebdećih čestica nisu prelazile **250 µg/m³**. Nije dozvoljeno da dnevna koncentracija ukupnih lebdećih čestica od **250 µg/m³** bude prekoračena u toku kalendarske godine. U oktobru 2014. godine zabilježeno je **povećanje** prosječnih dnevnih koncentracija SO₂, na mjernoj stanici „Institut“ za **21,55%**, na mjernoj stanici „Tetovo“ za **34,68%**, a na mjernoj stanici „Crkvice“ **smanjenje za 9,86%** u odnosu na septembar 2014. godine. Zabilježeno je **povećanje** maksimalnih dnevnih koncentracija SO₂ na mjernoj stanici: „Institut“ za **33,9%**, na mjernoj stanici „Crkvice“ za **0,95%**, a na mjernoj stanici „Tetovo“ **zabilježeno je isto stanje**, u odnosu na septembar 2014. godine. Izmjerene su **povećane** vrijednosti prosječnih koncentracija ukupnih lebdećih čestica na mjernoj stanici: „Institut“ za **47,06%** a na mjernoj stanici „Tetovo“ za **84,74%**, u odnosu na septembar 2014. godine. Izmjereno je **povećanje** maksimalnih vrijednosti lebdećih čestica na mjernoj stanici „Institut“ za **63,6%**, a na mjernoj stanici „Tetovo“ za **83,03%**, u odnosu na septembar 2014.godine. Uočava se **trend povećanja vrijednosti prosječnih dnevnih koncentracija SO₂ na mjernom mjestu „Institut“ i „Tetovo“ a trend smanjenja na mjernom mjestu „Crkvice“**, kao i **trend povećanja maksimalnih vrijednosti koncentracija SO₂ na mjernim mjestima „Institut“ i „Tetovo“**. Uočava se **trend povećanja prosječnih vrijednosti ukupnih lebdećih čestica na mjernom mjestu „Institut“ i „Tetovo“**, kao i **trend povećanja maksimalnih dnevnih koncentracija lebdećih čestica na mjernom mjestu „Institut“ i „Tetovo“ u odnosu na prošli mjesec**.

Rezultate mjerenja zagađenosti zraka: SO₂, ukupnih lebdećih čestica i azotnog dioksida u toku **oktobra** mjeseca, u gradu Kaknju, KZJZ Zenica nije dostavila Termoelektrana «Kakanj».

Obzirom na vremenski period sa povećanim količinama padavina, apelujemo da se saniraju i drže pod kontrolom sve rizične ekološke tačke u gradskim, prigradskim i seoskim naseljima, te izdvojenim civilnim i vojnim objektima, naročito da se redovno vrši sanacija, dezinfekcija i dezinskcija nakupina smeća, **opasnog medicinskog otpada**, nakupina **klaoničkih** otpadaka, nekontrolisanih izljeva fekalnih i drugih otpadnih voda, itd. Treba redovno kontrolisati sisteme dezinfekcije vode i nivo rezidualnog hlora na krajnjim tačkama vodovodne mreže i u bazenima za kupanje, držeći ga na nivou **0,3 do 0,5 mg/L vode**.

Zbog realne opasnosti od ozljeda, naročito djece, i prenosa **smrtonosnog bjesnila**, apelujemo na **što hitnije** poduzimanje adekvatnih veterinarskih i administrativnih mjera, u cilju **higijenski i etički prihvatljivog uklanjanja** napuštenih životinja, pasa i mačaka lutilica, sa javnih površina, preferirajući otvaranje azila za smještaj i udomljavanje napuštenih životinja, u duhu humanosti i civilizacijskih dostignuća.